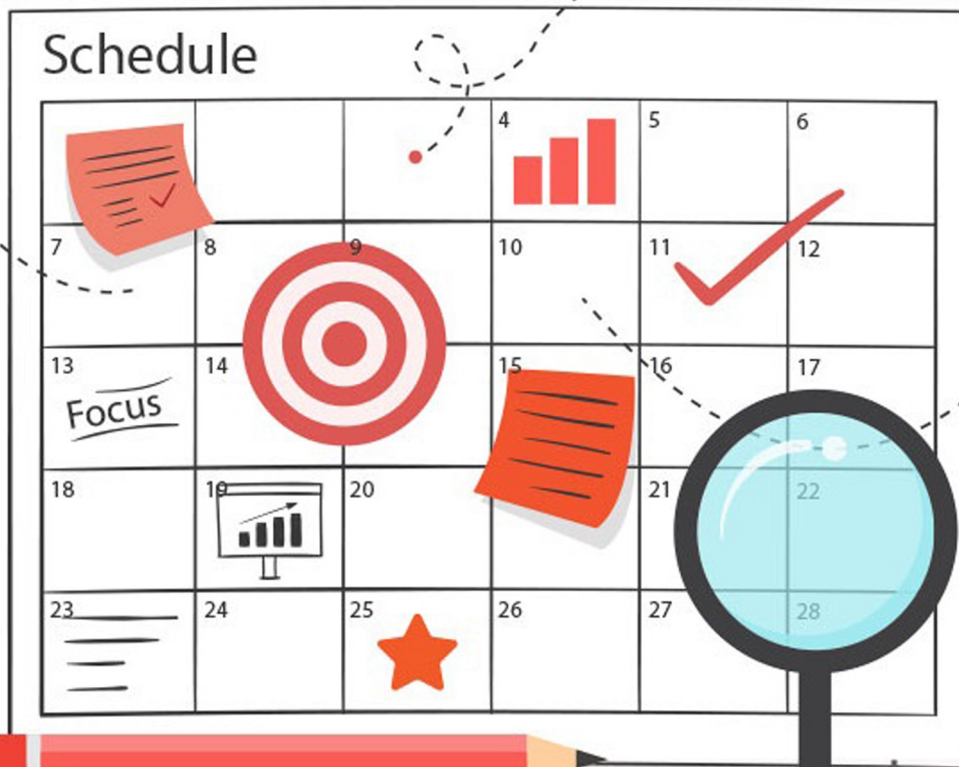

برنامه ریزی درسی (قصد شده، اجرا شده و کسب شده)

تالیف: محمد اسلامی پیرسلامی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه‌ریزی درسی

(قصدشده، اجرا شده و کسب شده)

تالیف:

محمد اسلامی پیرسلامی

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

سرشناسه: اسلامی پیرسلامی، محمد، ۱۳۵۸.۱۱.۲۰،

عنوان و نام پدیدآور: برنامه‌ریزی درسی (قصدشده، اجرا شده و کسب شده) برنامه‌ریزی درسی (قصدشده، اجرا شده و کسب شده)

وضعیت ویراست: ۰

مشخصات نشر: تهران موجک

مشخصات ظاهری: ۹۵، ۵۰۰ وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۶۱۰-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: برنامه‌ریزی درسی (قصدشده، اجرا شده و کسب شده)

شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۸۱۸۷۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir اینستاگرام: mojakpublication

عنوان: برنامه‌ریزی درسی (قصدشده، اجرا شده و کسب شده)

تالیف: محمد اسلامی پیرسلامی

مشخصات ظاهری: ۹۵ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۲، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۷۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۶۱۰-۵

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیش‌گفتار ۹

فصل اول: کلیات ۱۱

۱-۱ تشریح موضوع کتاب ۱۱

۲-۱ اهمیت موضوع ۱۲

۳-۱ تعریف برنامه درسی قصدشده ۱۴

۴-۱ تعریف برنامه درسی اجرا شده ۱۴

۵-۱ تعریف برنامه درسی کسب شده ۱۴

۶-۱ تعریف هدف‌های آموزشی ۱۵

۷-۱ تعریف معلم و دانش آموز ۱۵

۸-۱ تعریف محتوا ۱۶

۹-۱ تعریف روش‌های تدریس ۱۶

۱۰-۱ تعریف روش‌های ارزشیابی ۱۶

فصل دوم: برنامه قصدشده ۱۷

۱-۲ مقدمه ۱۷

۲-۲ انواع برنامه درسی ۱۹

۳-۲ فلسفه‌ی آموزش علوم از دیدگاه برنامه قصدشده ۲۱

۴-۲ هدف‌های کلی در طرح جدید آموزش علوم تجربی ۲۴

۵-۲ انتظارات طرح جدید آموزش علوم از دانش‌آموزان در پایان دوره‌ی سه‌ساله راهنمایی ... ۲۶

فصل سوم: اهداف برنامه درسی قصدشده در کتاب علوم تجربی پایه دوم راهنمایی

۲۹

۱-۳ اهداف کلی و اهداف جزئی به تفکیک دروس کتاب علوم تجربی پایه دوم راهنمایی..... ۲۹

۲-۳ چک لیست جمع‌بندی اهداف کلی و جزئی برنامه درسی قصدشده و حیطه‌ها ۴۱

فصل چهارم: برنامه درسی قصدشده علوم تجربی

۱-۴ سیری در برنامه درسی علوم تجربی ۴۳

۲-۴ محتوا از دیدگاه برنامه قصدشده ۴۵

۳-۴ روش تدریس در برنامه قصدشده ۴۷

۴-۴ انواع روش‌های یادگیرنده-محور ۴۸

۵-۴ ارزشیابی از دیدگاه برنامه قصدشده ۴۸

۶-۴ کارکردهای عمده ارزشیابی ۵۰

۷-۴ انواع ارزشیابی ۵۱

۸-۴ موضوع‌های اساسی ارزشیابی برنامه ۵۳

۹-۴ ارزشیابی محتوای برنامه ۵۴

۱۰-۴ اهداف درس علوم ۵۷

۱۱-۴ فعالیت‌های یاددهی-یادگیری و معلم از دیدگاه برنامه قصدشده ۵۸

فصل پنجم: برنامه درسی اجرا شده

۱-۵ اجرای برنامه درسی ۶۱

۲-۵ عوامل مؤثر در اجرا برنامه درسی ۶۱

۳-۵ شرایط لازم برای اجرا برنامه درسی ۶۱

۴-۵ هدف‌هایی آموزشی در برنامه درسی اجرایی ۶۲

۵-۵ محتوای آموزشی برنامه درسی اجرایی ۶۳

۶-۵ روش‌های یاددهی-یادگیری در برنامه درسی اجرا شده ۶۴

۶۵..... ۷-۵ ارزشیابی در برنامه درسی اجرا شده

۶۶..... ۸-۵ قلمرو مهم‌ترین مفاهیم ارزشیابی

فصل ششم: مروری بر تحقیقات مشابه ۷۳

۷۳..... ۱-۶ پژوهش‌های داخلی

۷۵..... ۲-۶ پژوهش‌های خارجی

۷۷..... ۳-۶ جمع‌بندی

فصل هفتم: مطالعه موردی ۷۹

فصل هشتم: جمع‌بندی ۸۵

۸۵..... ۱-۸ نتیجه‌گیری

۹۰..... ۲-۸ پیشنهادها

منابع ۹۳

۹۳..... منابع فارسی

۹۵..... منابع انگلیسی

پیش‌گفتار

اصطلاح برنامه درسی^۱ از نظر لغت‌شناسی، ریشه در واژه لاتین *currere* دارد که به معنای میدان مسابقه یا میدانی برای دویدن می‌باشد. گروهی از صاحب‌نظران، برنامه درسی را عبارت از تجربه‌های یادگیری^۲ آموخته شده توسط دانش‌آموزان قلمداد می‌کنند و تصمیم‌گیری برای دانش‌آموزان توسط دیگران را به طور کلی مردود شمرده یا دست کم برای آن اهمیت ثانوی قائل‌اند (آیزنر، ۱۹۹۴).

رشته برنامه درسی در وهله اول با رشته‌های سه‌گانه آموزشی (طراحی آموزشی^۳، برنامه‌ریزی آموزشی^۴ و فلسفه تعلیم و تربیت^۵) ارتباط دارد. قلمرو برنامه درسی معطوف به کیفیت‌ها، هدف‌های کیفی تربیتی و آموزشی در نظام‌های آموزشی در سطوح مختلف از خرد تا کلان است برنامه‌های درسی به عبارت دیگر، ترجمان هدف‌های آموزشی و تربیتی نظام آموزشی و مهم‌ترین ابزار پژوهش این هدف ماست (مهرمحمدی، ۱۳۸۳).

هدف از تالیف کتاب حاضر بررسی میزان همخوانی برنامه درسی قصدشده، اجرا شده و آموخته شده علوم تجربی پایه دوم راهنمایی منطقه جویم در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ بوده است. به منظور اجرای پژوهش که مبتنی بر نگرش‌سنجی دبیران و دانش‌آموزان در مورد برنامه‌های درسی سه‌گانه بود، یک مقیاس محقق ساخته با دو فرم برحسب گروه‌ها طراحی و استفاده گردید. به منظور گردآوری داده‌ها با نمونه‌گیری خوشه‌ای نمونه‌ای به حجم ۱۹۶ دانش‌آموز از جامعه آماری ۴۰۰ نفری و به دلیل محدود بودن تعداد دبیران، کل جامعه آماری ۱۸ نفری دبیران انتخاب شدند. برنامه آموخته شده، منتج از دو برنامه‌ی دیگر، به وسیله آزمون ۲۵ سؤالی باتوجه به حیطه‌های (دانش،

¹ curriculum

² experience

³ instructional design.

⁴ Educational planing

⁵ Educationa philosophy

نگرش، مهارت) اندازه‌گیری و میانگین ۲/۵۹ و t محاسبه شده برابر گردید. بدین ترتیب عدم انطباق بین برنامه درسی قصدشده و آموخته شده مشخص شد. میزان انطباق بین برنامه درسی اجرا شده و آموخته شده با ضریب همبستگی پیرسون، ۰/۹۶۱ محاسبه شد. که این مقدار نشانگر هم جهت بودن و همبستگی دو برنامه می‌باشد. نتیجه نهایی آن که: برنامه اجرا شده و آموخته شده درس علوم پایه دوم راهنمایی منطقه جویم هم جهت می‌باشند، این دو برنامه انطباق لازم را با برنامه قصدشده درس علوم تجربی ندارند.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: کلیات

فصل دوم: برنامه قصدشده

فصل سوم: اهداف برنامه درسی قصدشده در کتاب علوم تجربی پایه دوم راهنمایی

فصل چهارم: برنامه درسی قصدشده علوم تجربی

فصل پنجم: برنامه درسی اجرا شده

فصل ششم: مروری بر تحقیقات مشابه

فصل هفتم: مطالعه موردی

فصل هشتم: جمع‌بندی

در پایان، بر خود لازم می‌دانم که از همه عزیزان و بزرگوارانی که در مراحل گوناگون آماده سازی این کتاب من را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

محمد اسلامی پیرسلامی

تابستان ۱۴۰۲

Curriculum Planning

(Intended, Implemented and Acquired)

Mohammad Eslami Pirsalami

فرایند برنامه‌ریزی درسی که منجر به تولید یک برنامه درسی می‌شود، شامل سه مرحله اساسی الگو پردازی برنامه درسی، اجرای برنامه درسی و ارزشیابی از برنامه درسی است.

در فرایند طراحی، تولید و اجرای برنامه‌های درسی معمولاً از سه نوع برنامه درسی قصدشده، اجرا شده و آموخته شده سخن به میان می‌آید. برنامه قصدشده به آرمان‌ها، هدف‌ها، محتوا، روش‌های یاددهی-یادگیری و وسایل پیش‌بینی شده در برنامه درسی توجه دارد که در یک نظام آموزشی از جانب برنامه‌ریزان درسی پیشنهاد و تجویز می‌شود.

منظور از برنامه درسی اجرا شده، مجموعه اقدامات و فعالیت‌های یاددهی-یادگیری است که براساس برنامه درسی قصدشده و آنچه معلمان از آن برداشت کرده‌اند در محیط واقعی کلاس‌های درس به اجرا در می‌آید. منظور از برنامه درسی آموخته شده یادگیری‌ها و به عبارت دیگر تغییر رفتارهایی است که از طریق به اجرا در آمدن برنامه درسی در مجموعه‌ی دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌های دانش‌آموزان به وجود می‌آید. در این مرحله از دانش‌آموزان انتظار می‌رود که بتوانند به بخش قابل توجهی از هدف‌های برنامه قصدشده دست یابند.

ISBN : 978-600-994-610-5

9 786009 946105